

EVALUACIJA PILOT PROVEDBE PROGRAMA OSPOSOBLJAVANJA "AKTIVACIJA ZA ODRŽIVI RAZVOJ" U REPUBLICI SLOVENIJI

Natječaj: KA2-1-2023

Ključna aktivnost 2 (KA2) – Suradnja između organizacija i institucija: mala partnerstva
u području obrazovanja odraslih

Broj projekta: 2023-1-SI01-KA210-ADU-000156306

Naziv projekta: "Jačanje osobne odgovornosti u zatvorskom sustavu za održivi razvoj"

Kratki naziv projekta: "First in - then out"

Razdoblje provedbe projekta: 1. rujna 2023. – 28. veljače 2025. godine

Koordinator projekta: Cene Štupar – CILJ (SI)

Partner na projektu: Centar za izobrazbu (HR)

Pridruženi partner: Ministarstvo pravosuđa, URSIKS (SI)

Pripremila partnerska organizacija projekta: Cene Štupar - CILJ (SI).

veljača 2025

1. UVOD

U sklopu projekta „Jačanje osobne odgovornosti u zatvorskom sustavu za održivi razvoj“ izradili smo program Aktivacija za održivi razvoj i Katalog kompetencija za program izobrazbe koji će se nadopunjavati temeljem dvije pilot implementacije.

Programom želimo povećati sposobnost zaposlenika i vanjskih suradnika u zatvorskom sustavu za sustavno razumijevanje i praktičnu primjenu načela održivog razvoja te pridonijeti ostvarivanju ekoloških, društvenih i ekonomskih ciljeva unutar zatvora. Program promiče održive vrijednosti u zatvorskom sustavu i omogućuje zaposlenicima i vanjskim suradnicima da postanu nositelji promjena koji aktivno uključuju zatvorenike u održive aktivnosti. Osim toga, program promiče održivi način života koji će utjecati na održive promjene u svakodnevnom životu zaposlenih i zatvorenika, osiguravajući njihov doprinos široj zelenoj tranziciji i uključivom društvu.

Prva pilot provedba programa održana je u Hrvatskoj, u Zagrebu, od 17. do 19. prosinca 2024., u Centru za izobrazbu.

Drugi pilot održao se u Sloveniji, u Ljubljani, od 3. do 4. veljače 2025., u Cene Štupar - CILJ.

2. SUDIONICI PROVEDBE PILOT-a

- **Ukupan broj sudionika: 10**

- **Struktura sudionika:**

- o 4 učitelja koji izvode nastavu u zatvorima, a zaposleni su u organizaciji Cene Štupar - CILJ

- o 6 djelatnika iz pet različitih odgojno-popravnih ustanova (ZPKZ).

3. MULTIPLIKATORI

Provoditelji pilot provedbe bili su multiplikatori koji su upoznati s radom u zatvorskom sustavu te su prethodno prošli edukaciju za implementaciju sadržaja iz područja održivog razvoja u zatvorskom sustavu. Njihova uloga bila je uglavnom pedagoška i motivacijska – prenosili su sadržaje, provodili aktivnosti te različitim metodama i pristupima poticali sudionike pilot provedbe programa na sustavno razumijevanje i praktičnu primjenu načela održivog razvoja. Nakon prethodnog odobrenja slovenske nacionalne agencije, uključili smo i slovenske i

hrvatske multiplikatore u hrvatsku kao iu slovensku pilot provedbu programa osposobljavanja. Na taj smo način obje pilot implementacije obogatili tako da nisu uključeni samo multiplikatori zemlje u kojoj se pilot implementacija provodi, već multiplikatori i projektno osoblje obiju zemalja. S multiplikatorima su na određenim temama surađivala tri člana projektnog tima koji su također sudjelovali u izradi programa izobrazbe i Kataloga kompetencija. Navedeno međunarodno predstavljanje multiplikatora znači dodatnu razmjenu iskustava i traženje rješenja za uvođenje održivih praksi u poučavanje i rad sa zatvorenicima između multiplikatora iz obje zemlje i sudionika pilot implementacija. Kao što je vidljivo iz odgovora sudionika u nastavku, međunarodni aspekt multiplikatora (uključujući hrvatske i slovenske multiplikatore), razmjena iskustava i primjera dobre prakse iz drugih zemalja veliki je doprinos pilot provedbi programa.

4. STRUKTURA PROGRAMA

Program Aktivacija za održivi razvoj osmišljen je u obliku 20 sati organiziranog rada i 10 sati samostalne domaće zadaće. Samostalni rad namijenjen je polaznicima programa i njihovom promišljanju kako i na koji način mogu doprinijeti zaštiti te čišćem i zdravijem okolišu i smanjenju potrošnje resursa. Prije svega, program je usmjeren na podizanje svijesti nastavnika i zaposlenika o važnosti i potrebi održivog razvoja općenito iu zatvorskom sustavu, kako bi mogli planirati i poticati zatvorenike na održive prakse.

Sadržajni dijelovi pilot provedbe programa osposobljavanja Aktivacija za održivi razvoj u Sloveniji:

Uvod u održivi razvoj

- Individualni utjecaj na promjene
- U zdravom tijelu zdrav duh i zdrav okoliš
- Otpad i recikliranje
- Sredstva za čišćenje i higijenu
- Hrana i voda
- Energija

Samostalni rad (10 sati): Sudionici su individualno provodili aktivnosti za podizanje svijesti i smanjenje vlastitog otiska na okoliš (npr. praćenje potrošnje vode/energije, korištenje održivih proizvoda, smanjenje otpada).

5. REZULTATI EVALUACIONOG UPITNIKA SUDIONIKA PROVEDBE PILOT PROGRAMA U SLOVENIJI

Evaluacija je provedena pomoću standardiziranog upitnika.
Od 10 sudionika pilot provedbe odazvalo se njih 8.

Rezultati

Evaluacijsko pitanje	Prosječna ocjena (1–5)	Komentari / Napomene
1. Jasnoća prezentacije sadržaja od strane predavača/multiplikatora	5.00	Sadržaj je vrlo jasno strukturiran, s praktičnim primjerima
2. Prikadnost metoda i oblika rada predavača/multiplikatora	4.75	Jedna mala primjedba u vezi s dinamikom rada
3. Zadovoljstvo tehničkim uvjetima (internet, zvuk, slika)	5.00	Nema tehničkih problema
4. Zadovoljstvo organizacijom (informacije, logistika)	5.00	Visoka organizacijska razina
5. Upotrebljivost sadržaja programa	4.50	Neki sudionici bi željeli veći naglasak na konkretnim primjerima iz zatvorskog okruženja
6. Procjena duljine i rasporeda programa		6 od 8 "taman kako treba", 1 "prekratko", 1 "predugo"
7. Biste li preporučili program drugim zaposlenicima/kolegama?	DA: 8 (100%)	Puna vrijednost preporuke
8. Ukupno zadovoljstvo	4.88	Visoka razina zadovoljstva
9. . Dodatni komentari	5 sudionici	Naglašena potreba za provedbom programa i za vodstvo URSIKS-a

Dodatni komentari uz točku 9.

- Sadržaj projekta bio mi je jako zanimljiv. Također smo mogli obnoviti znanja koja smo stekli u školama. Vjerujem da ću moći prenijeti velik dio informacija i stečenog znanja.

- Odlična hrana i lijepi darovi.

- Preporučam podizanje svijesti i upoznavanje s programima za sve ostale zatvorske djelatnike

- Ugodna i informativna edukacija s mnoštvom prilika za razmišljanje i ideja za uvođenje promjena u osobni i profesionalni život.

– Po mom mišljenju bilo bi potrebno provesti sličan program na razini voditelja u URSIKS-u, naime, ideje koje su iznesene na seminaru možda neće pasti na plodno tlo. Istina je da je uloga pojedinca u sličnim pitanjima izuzetno važna, ali mi radnici prisiljeni smo postupati kako sustav nalaže.

Kvalitativni nalazi

• Komplimenti:

- o Jasnoća i strukturirani sadržaj
- o Uključivanje praktičnih primjera
- o Dobro vođene grupne rasprave
- o Ozračje suradnje i otvorenog dijaloga
- o Primjeri dobre prakse iz drugih zemalja

• Prijedlozi za poboljšanja:

- o Postavljanje programa izobrazbe u godišnji plan uprave za zatvorski sustav i organizacije koja provodi program (utjecaj na promjene sustava)
- o Još fokusiraniji sadržaj za specifične zatvorske kontekste (npr. primjeri dobre prakse iz drugih zemalja, uz SLO i HR)
- o Dulje vrijeme za rasprave

Kratki zaključci

- Uspjeh: Pilot provedba programa bila je vrlo uspješna u svim ocjenjivanim aspektima – prosječne ocjene iznad 4,5, 100% preporuka, aktivno sudjelovanje.
- Mogućnost ponavljanja: program ima visoku potencijalnu vrijednost za ponavljanje u drugim institucijama i za druge ciljne skupine unutar zatvorskog sustava.
- Nadogradnja programa: Na temelju rezultata preporučujemo dodavanje:
 - o Sadržaj s dodatnim primjerima dobre prakse iz inozemstva i domovine
 - o Organizacijski postavljanjem programa u godišnji plan uprave za zatvorski sustav.

Preporuke

- Godišnja edukacija na temu održivog razvoja za sve nove zaposlenike i vanjske izvođače u zatvorskom sustavu (smještanje programa edukacije u godišnji plan uprave za zatvorski sustav i u godišnji plan organizacije koja provodi program (utjecaj na promjene u sustavu).

6. REZULTATI EVALUACIJSKOG UPITNIKA IZVOĐAČA - MULTIPLIKATORA PROVEDBE PILOT PROVEDBE U SLOVENIJI

Evaluacija je provedena pomoću standardiziranog anketnog upitnika.

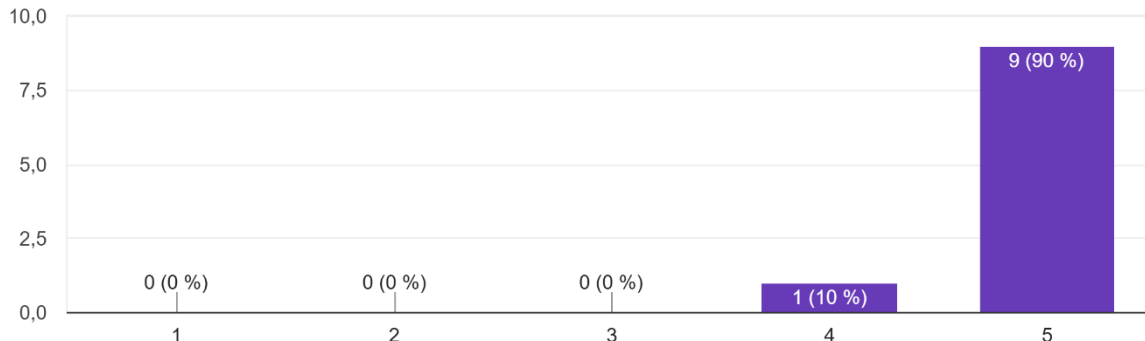
Za pilot provedbu izobrazbe bilo je odgovorno 10 provoditelja (7 multiplikatora + 3 člana projektnog tima koji su surađivali s multiplikatorima u pilot provedbi te su također sudjelovali u pripremi programa izobrazbe Aktivacija za održivi razvoj i Kataloga kompetencija).

Od 10 javilo se 10 izvođača.

Rezultati

1. pitanje

1. Kako biste ocijenili učinkovitost pilot provedbe u i resursa koje ste koristili za edukaciju zaposlenika i predavača o održivim praksama? / Ka...nju zaposlenih in učiteljih o trajnostnih praksah?
 10 odgovorov

- **Broj odgovora:** 10

- **Prosječna ocjena:** 4,9 / 5

- **Distribucija:**

- o Ocjena 4: 1 ispitanik (10%)

- o Ocjena 5: 9 ispitanika (90%)

- **Tumačenje:** Rezultati pokazuju izuzetno visoko zadovoljstvo provedbom i korištenim resursima. Čak 90% sudionika izrazilo je najveće moguće zadovoljstvo, što ukazuje na:

- o sadržaj visoke kvalitete,

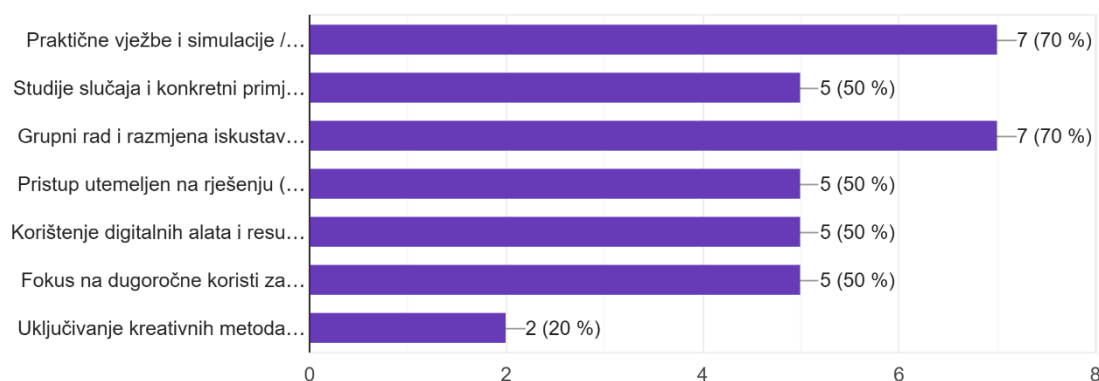
o odgovarajući izbor didaktičkih metoda,

o odgovarajuća prilagodba kontekstu (rad s ranjivim skupinama)

2. pitanje

2. Koje su specifične metode ili pristupi koje ste koristili u obuci zaposlenika i predavača kako biste im pomogli da lakše integriraju održive prakse u ra...ostne prakse pri delu oz. poučavanju zaprtih oseb?

10 odgovorov

• Najčešće korištene metode (moguće više odgovora):

o Praktične vježbe i simulacije – 7 (70%)

o Grupni rad i razmjena iskustava - 7 (70%)

o Korištenje digitalnih alata – 5 (50%)

o Studije slučaja – 5 (50%)

o Pristup usmjeren na rješenja – 5 (50%)

o Fokus na dugoročne koristi za zatvorenike - 5 (50%)

o Kreativne metode (igre uloga i sl.) – 2 (20%)

• Tumačenje:

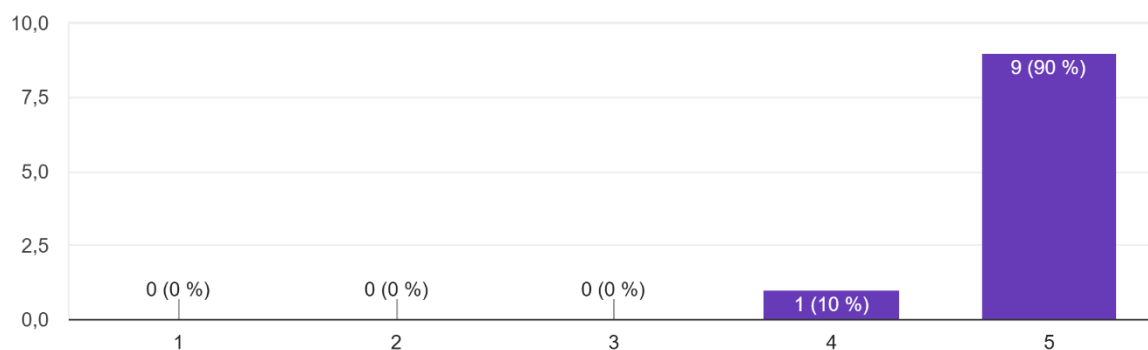
o Obuka se temeljila na interaktivnim, problemskim metodama i metodama usmjerenim na rješenja, s naglaskom na razmjenu iskustava i praktično učenje.

o 50% pilot implementatora (multiplikatora) koristilo je metode visoke primjenjive vrijednosti (studije slučaja, rješavanje problema, digitalni alati).

o Kreativne metode uključene su rjeđe (20%), što ukazuje na manje sustavnu upotrebu – ovdje postoji potencijal za daljnji razvoj, posebno za inkluzivnije i transformativnije pristupe učenju u kontekstu zatvora.

3. pitanje

3. Da li su specifične metode ili alati koji su korišteni u pilot provedbi programa bili primjenjivi? / Ali so bile specifične metode oz. pristopi, ki ste jih uporabljali v pilotni izvedbi programa, uporabni?
 10 odgovorov

- **Procjena korisnosti metoda i pristupa:**

- o 5. stupanj: 90%

- o 4. stupanj: 10%

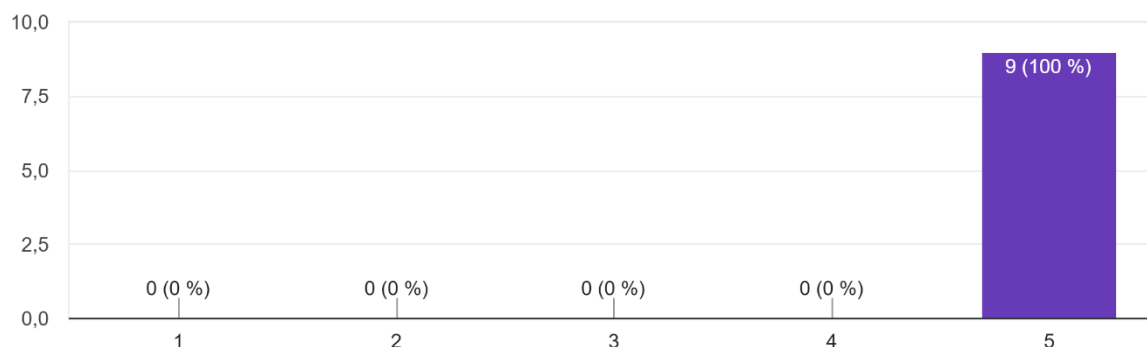
- **Ukupna prosječna ocjena: 4,9 / 5**

- **Tumačenje:** Metode su ocijenjene kao vrlo korisne u praksi.

4. pitanje

4. Kako biste ocijenili međusobnu suradnju među multiplikatorima, zaposlenicima i predavačima tijekom provedbe pilot programa? / Kako bi ocenili ...i in učitelji pri izvajanju pilotne izvedbe programa?

9 odgovorov

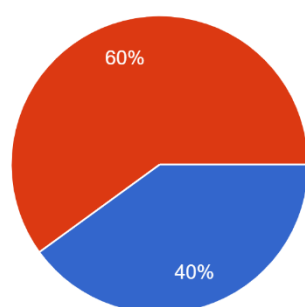
• **Ocjena 5 (najviša): 100%**

• **Interpretacija:** Iznimna percepcija timskog rada između multiplikatora, nastavnika i zaposlenika.

5. pitanje

5. Kako ocjenjujete duljinu trajanja provedbe pilot programa (20 sati) i samostalnog rada polaznika (10 sati)? / Kako ocjenjujete trajanje izvajanja ...niziranega in 10 ur samostojnega dela udeležencev)?

10 odgovorov

- Slazem se s duljinom trajanja / Strinjam se z dolžino trajanja programa
- Povečati duljinu trajanje provedbe, a smanjiti duljinu trajanja samostalnog rada / Podaljšati čas izvedbe organiziranega dela in skrajšati čas samostojnega dela
- Smanjiti duljinu trajanje provedbe, a povećati duljinu trajanja samostalnog rada / Skrajšati čas izvedbe organiziranega dela in podaljšati čas s...

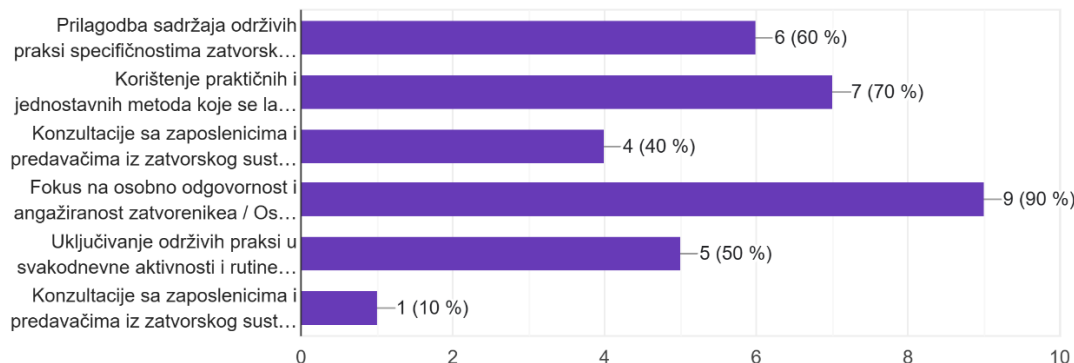
• **Duljina ugovora: 40% (4/10)**

• **Želja za promjenom:** Povećajte organizirani dio, smanjite nezavisni dio: 60%
Interpretacija: Većina vidi potrebu za organiziranim radom. Nijedan izvođač programa nije želio više solo vremena sa smanjenom izvedbom.

6. pitanje

6. Kako ste osigurali da održive prakse koje ste podučavali budu relevantne za konkretne izazove zatvorskog sustava i svakodnevni rad sa zatvoreni...istima in svakodnevnega dela z zaprtimi osebami?

10 odgovorov

- **Najčešće citirani pristupi:**

- o Fokus na osobnu odgovornost i angažman - 90%

- o Praktične, jednostavne metode - 70%

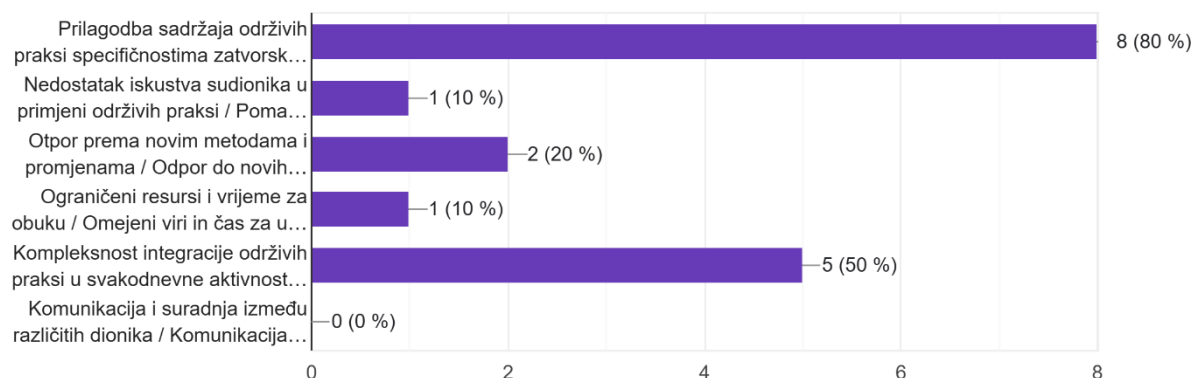
- o Prilagodba specifičnostima sustava - 60%

- **Tumačenje:** Naglasak na personalizaciji, praktičnosti i relevantnosti za zatvorski kontekst.

7. pitanje

7. Koji su najveći izazovi s kojima ste se susreli kao multiplikatori tijekom provedbe pilot programa, i kako ste ih prevladali? / Kateri so najveći izzi...njem pilotnega programa in kako ste jih premagovali?

10 odgovorov

- **Glavni izazovi (≥ 50%):**

- o Prilagođenost sadržaja specifičnostima sustava - 80%

- o Složenost integracije u svakodnevnu praksu – 50%

• **Manje izloženi izazovi:**

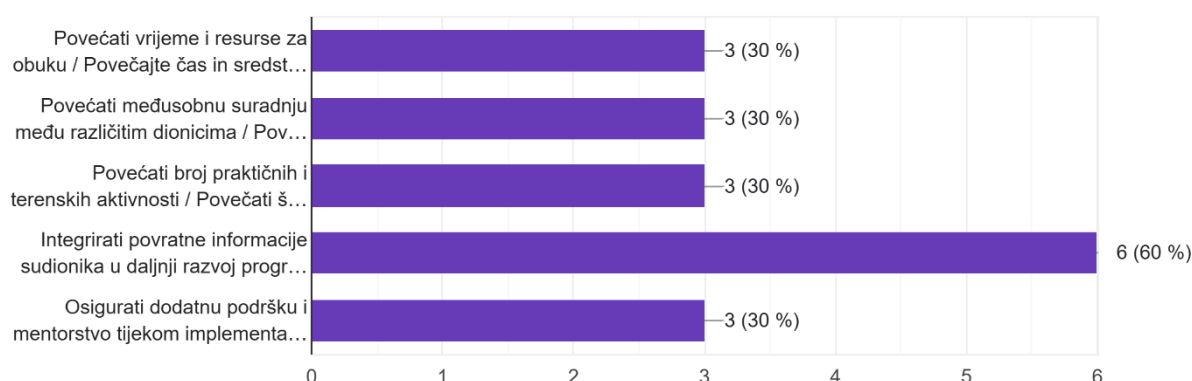
o Nedostatak iskustva među sudionicima, otpor promjenama, nedostatak resursa - ≤ 20%

• **Tumačenje:** Sustavnost i svakodnevna provedba najveći su izazovi. Ključna točka: operacionalizacija znanja u krutom okruženju.

8. pitanje

8. Koje preporuke imate za daljnji razvoj i unapređenje programa na temelju iskustava koja ste stekli kao multiplikatori tijekom provedbe ovog pilota? / ...multiplikatori pridobili med izvajanjem tega pilota?

10 odgovorov

• **Najjača preporuka:**

o Integracija povratnih informacija sudionika - 60%

• **Ostale preporuke** (svaka po 30%):

o Više sredstava i vremena za obuku

o Više praktičnih/terenskih aktivnosti

o Veći angažman dionika

o Mentorstvo i dodatna podrška

• **Tumačenje:** Jasna orijentacija prema responzivnom i reflektivnom razvoju, uz veću potporu u provedbi.

9. pitanje

9. Na temelju iskustava iz pilot provedbe programa, kako biste procijenili dugoročne učinke implementacije održivih praksi u zatvorskom sustavu? /

Kako bi na podlagi izkušenj iz pilotne izvedbe programa ocenili dugoročne učinke uvajanja trajnostnih praks v zaporskem sistemu?

Odgovori na točku 9:

- prave održive

- realno i održivo

– Implementacija održivih praksi u zatvorskom sustavu vrlo je važna karika ukupne održivosti koja je briga svih nas, a one su zaliha za budućnost onih koji dolaze (u užem smislu važne su za rehabilitaciju i reintegraciju zatvorenika, lokalnu razinu i povezanost s lokalnom zajednicom u mjestu gdje se nalazi kazneno tijelo i dr.).

- Bolja resocijalizacija zatvorenika, smanjenje troškova zatvorskog sustava, učinak na lokalnu zajednicu (da se zatvorenici uče odgovornosti prema okolišu, zatvor ima veći pozitivni imidž u lokalnoj sredini, jer će i ti zatvorenici nakon izlaska iz zatvora moći pridonijeti očuvanju i čistijem okolišu).

- Vrlo primjenjiv za zatvorski sustav, gdje su moguće velike financijske uštede na raznim poljima (voda, energija, hrana...)

• **Teme koje se ističu u pogledu dugoročnih učinaka uvođenja održivih praksi u zatvorski sustav**

o Bolja resocijalizacija i odgovornost zatvorenih osoba

o Utjecaj na smanjenje troškova (energija, hrana, voda)

o Pozitivna slika zatvora u lokalnoj sredini

o Povezanost s lokalnom zajednicom

o Sanacija i doprinos ekološkoj svijesti

• **Tumačenje:** Provođitelji pilot provedbe vide održive prakse kao alat za višestruke učinke: individualne (resocijalizacija), systemske (troškovi) i društvene (utjecaj na lokalnu zajednicu).

Sažetak ključnih kvantitativnih pokazatelja

Indikator	Rezultat
Prosječna ocjena performansi	4,9 / 5
Prosječna ocjena korisnosti metoda	4,9 / 5
Prosječan rezultat sudjelovanja	5 / 5
Podrška za organiziranje vrijeme	60 %
Glavni izazov: prilagodba sadržaja	80 %
Ključna metoda: praktične vježbe	70 %
Ključni učinak: resocijalizacija	navelo je 100% ispitanika u otvorenim odgovorima

Kratki zaključci

- **Izvanredna ukupna učinkovitost programa**

Obuka je ocijenjena izuzetno dobro s prosječnom ocjenom 4,9/5. Sudionici su ga ocijenili korisnim, relevantnim i kvalitetnim.

- **Snažan naglasak na interaktivnom i praktičnom učenju**

Korištenje praktičnih vježbi, simulacija, grupnog rada i digitalnih alata prepoznato je kao ključ za uspješnu integraciju sadržaja u praksu.

- **Visoka razina suradnje i međusobnog učenja**

Svi ispitanici (100%) suradnju između multiplikatora, nastavnika i zaposlenika ocijenili su vrlo dobrom, što ukazuje na visoku razinu koordinacije i predanosti.

- **Potreba za više strukturiranim vremenom obuke**

Većina (60%) predlaže smanjenje samostalnog rada u korist više vođenih, strukturiranih sati, što implicira potrebu za dodatnom podrškom za sudionike.

- **Izazovi su prvenstveno sustavni i kontekstualni**

Najveći izazov bilo je prilagođavanje sadržaja zatvorskom okruženju (80%), što ukazuje na potrebu veće fleksibilnosti i svijesti o specifičnostima djelovanja unutar zatvorskog sustava.

- **Održivi sadržaj prepoznat je kao alat za resocijalizaciju**

Sudionici smatraju da održive prakse doprinose rehabilitaciji zatvorenika i povećavaju njihovu osobnu odgovornost, a istovremeno jačaju ugled ustanove i smanjuju troškove.

Preporuke

- **Povećanje strukturiranog vremena i smanjenje samostalnog rada**

- o Preporuka: prilagoditi vremensku strukturu treninga tako da se poveća udio vođene edukacije (barem 25% više), kako sudionici percipiraju potrebu za više vođene prakse.

- o Referenca: 60% sudionika podržava ovu promjenu.

- **Proširiti korištenje praktičnih i simulacijskih metoda**

- o Preporuka: zadržati i proširiti korištenje metoda kao što su simulacije, grupne rasprave i rješavanje slučajeva, jer se pokazalo da su najučinkovitije.

- o Podaci: 70% identificira ih kao najučinkovitije.

- **Nadograditi procjenu dugoročnih učinaka**

- o Preporuka: razviti pokazatelje za praćenje učinaka održivih praksi na resocijalizaciju, ponašanje i troškove (npr. potrošnja vode, hrane, energije).

o Prijedlog: suradnja s upravom ustanove i lokalnim partnerima za prikupljanje kvantitativnih podataka.

- **Pripremiti preporuke za sustavne promjene**

o **Preporuka: na temelju nalaza pripremiti preporuke za unapređenje sustava (npr. uključivanje programa u stalnu ponudu zatvorskog sustava).**

1. UKUPNI SAŽETAK EVALUACIJE PILOT PROVEDBE (SUDIONICI PILOT PROJEKTA I PROVODITELJI - MULTIPLIKATORI)

Ocjene i zadovoljstvo

- **Sudionici (učitelji, zaposlenici institucija):**

Prosječna ocjena: 4,88/5

o 100% bi preporučilo program drugima

o Korisnost sadržaja: 4,5/5

- **Multiplikatori (izvršitelji programa):**

Prosječna ocjena: 4,9/5

o 90% je dalo najvišu moguću ocjenu (5)

o Ocjena sudjelovanja: 5/5

Učinkovitost metoda

- **Najčešće metode:**

o Praktične vježbe/simulacije: 70%

o Grupni rad, studije slučaja, digitalni alati: 50–70%

o Kreativne metode (igranje uloga itd.): rjeđe (20%)

- **Ocijenjeno kao vrlo korisno (90%) i prilagođeno ranjivim skupinama**

Istaknute prednosti

- **Sudionici: jasnoća sadržaja, praktični primjeri, struktura, otvoreni dijalog**

- **Multiplikatori: timski rad, fokus na dugoročne učinke, metodološka raznolikost**

Glavni izazovi

- *Prilagodba sadržaja zatvorskom kontekstu (80%)*
- *Integracija u praksu (50%)*
- *Nedostatak vremena za rasprave, želja za više vođenih lekcija (60%)*

Percepcija dugoročnih učinaka (otvoreni odgovori)

- *Resocijalizacija i veća odgovornost zatvorenika*
- *Smanjenje troškova (voda, energija, hrana)*
- *Pozitivna uloga zatvora u lokalnoj zajednici*
- *Ekološka osviještenost i rehabilitacija*

Kratki zaključci

- *Obje ciljne skupine (sudionici i pružatelji usluga) ocijenile su program kao iznimno uspješan.*
- *Posebno su važni: interaktivnost, upotrebljivost, strukturirani sadržaj i timska atmosfera.*
- *Ključni izazov ostaje operacionalizacija sadržaja u specifičnim zatvorskim uvjetima.*

Preporuke

- *Uvrštavanje programa u godišnji plan uprave zatvorskog sustava (razina sustava) i organizacije koja provodi program.*
- *Organiziranje vrijeme (manje samostalno) i proširenje rasprava, uključujući primjere dobre prakse iz inozemstva i više praktičnih elemenata.*
- *Uspostavljanje godišnjih programa obuke na razini zatvorskog sustava (novi zaposlenici i stariji zaposlenici – razmjena iskustava).*
- *Strukturirano prikupljanje povratnih informacija od sudionika i njihovo uključivanje u daljnji razvoj.*

1. PRILOG

Izjave sudionika pilotnog projekta u Sloveniji, Ljubljana

Zdravo,

Bila sam jako zadovoljna edukacijom jer je bila vrlo praktično orijentirana, široko prezentirana, a istovremeno je sve bilo povezano. Dobra strana i vrlo koristan dio za mene bila je ta što su svi multiplikatori/predavači, osim teorije i činjenica, uspjeli sve ilustrirati konkretnim primjerima i usporedbama, što znači da zapravo svemu, posebno brojkama, dajemo smisao i shvaćamo što te činjenice zapravo znače za nas i naše živote. Već puno znamo o tome, puno čitamo, a također već puno toga radimo u životu ili na poslu. Predavanja su bila dobar način za intenzivnu sesiju brainstorminga sa svakim od sudionika. Tijekom predavanja već sam stekao nove ideje o tome što još mogu implementirati u svoj rad s polaznicima, kao i u vlastiti život. Dodana vrijednost je definitivno bila to što smo otkrili kako je sve što već znamo zapravo međusobno povezano u jednom velikom ciklusu na koji i mi možemo utjecati - s puno upornosti.

Kristina Brumat, profesorica engleskog jezika ZPKZ Dob

Poštovani/a,

Evaluacija obuke:

U početku sam obrazovanje smatrao samo još jednom od onih stvari koje pohađamo, a koje često ne ispunjavaju naša očekivanja. Ubrzo nakon uvoda, privukla me širina područja obuhvaćenih treningom, tj. s jedne strane problem konzumerizma, koji zahtijeva zadovoljavanje naših (ponekad prividnih) potreba, do potrošnje energije za proizvodnju robe, te u konačnici i otpada.

Upravo isticanje svih tih negativnih čimbenika odjednom, u isto vrijeme i na jednom mjestu pruža uvid u razmjere globalnog problema. Brojke su, nažalost, zastrašujuće. Ključni faktor u tome je ljudsko biće, odnosno ja,...mi.

Drago mi je da su multiplikatori problem predstavili na način koji podiže svijest o osobnoj odgovornosti - što radim krivo, kako ja, kao odgovorna osoba, mogu poboljšati situaciju, što mogu učiniti da pomognem...

Naglašeno je da uloga pojedinca nije samo na vlastitoj razini, potrebno je utjecati i na druge, ali nažalost ograničeni smo u načinima na koje to možemo učiniti. Ponašamo li se na način koji daje primjer drugima ili možda kroz represiju?

U zatvorskom sustavu (posebno u Popravnom domu, gdje radimo s mladim ranjivim skupinama), uzor je svakako onaj koji može najviše pomoći. Nažalost, moramo pribjeći i sankcijama za neodgovorno ponašanje. Osobna odgovornost maloljetnika u našoj ustanovi je na vrlo niskoj razini. Zanimljivo je vidjeti razlike između pojedinaca koje poznajete, a koji dolaze iz različitih društvenih i etničkih sredina. Nažalost, teško mi je pronaći način da uspješno utječem na svijest maloljetnika koji vole naglašavati da ih je sustav nepravedno zatvorio, a istovremeno traže načine kako se osvetiti sustavu. Tako da se većina neodgovornog, arogantnog, pa čak i agresivnog ponašanja može pripisati otporu prema sustavu.

Zaposlenici imaju višu razinu svijesti o društvenoj odgovornosti za održivo očuvanje prirode, ali čak i ovdje postoje pojedinci koji se nesvjesno ponašaju na način koji je u suprotnosti s načelima održivosti. Ako odvajanje otpada nije problem, sigurno postoji problem s potrošnjom resursa, uključujući vodu, električnu energiju i, ne manje važno, toplinsku energiju. To znači da se svjetla ne gase, klima-uređaji hlade prazne prostore ljeti, prostorije koje se rijetko koriste prekomjerno se zagrijavaju zimi itd.

Na višoj razini, tj. na razini UIKS-a, gdje se bave sistemskim problemima, ponekad postoji nedostatak razumijevanja ozbiljnosti problema. prioriteti se uvijek nalaze negdje drugdje.

Često čujemo o nedostatku financijskih sredstava za poboljšanja i inovacije, ali unatoč godinama zanemarivanja, u posljednje vrijeme primjećuje se napredak u energetskej obnovi zgrada.

Naravno, na ovom području bi se moglo učiniti znatno više, a prije svega potrebno je shvatiti da su za dugoročne uštede sada potrebna veća ulaganja, kako financijski, tako i u smislu osoblja, te u smislu znanja i svijesti.

Inače, sve pohvale organizatorima-multiplikatorima za kvalitetno pruženu obuku, a želio bih zahvaliti kolegama iz Hrvatske na uvidu u njihova iskustva u rješavanju problema održivosti u njihovom zatvorskom sustavu.

Roman Ferle, koordinator
Kazneno-popravni dom Radeče

Zdravo,

Vrlo sam zahvalna što sam mogla sudjelovati u gore spomenutom projektu. Smatram da je tema vrlo aktualna, relevantna i korisna u našem svakodnevnom životu, kod kuće i na poslu. Tijekom obuke shvatila sam da još uvijek postoji puno potencijala za napredak svih nas zajedno u smislu očuvanja naše prirode odnosno čitavog planeta za nas i naše potomke.

Nastasija Živković, ZPKZ Ig.

Lijepi pozdrav,

Nastasija Živković
viši savjetnik

ZPKZ Ig
Do dvorca 25
1292 Ig
Telefon: 01/4201-906

Zdravo.

Kao što sam već rekla u evaluaciji, edukacija/trening mi se jako svidio. Mogli smo malo osvežiti znanje koje smo stekli tijekom srednje škole. Stečeno znanje svakako ću moći koristiti prilikom održavanja predavanja zatvorenicima u sklopu promocije zdravlja, jer su teme vrlo korisne i blagotvorne. Međutim, smatram da bi i osoblje na "rukovodećim pozicijama" iz zatvorskog sustava trebalo sudjelovati u edukaciji/osposobljavanju, jer bi tako lakše mogli primijeniti stečene informacije u praksi.

Dopuštam korištenje izjave u PPT prezentaciji.

Pozdrav!

Alexandra Bach
Prvostupnik m. s.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA RS ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ
Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora
in kazni zapora Celje

Šaljem izjavu s evaluacije.

„Navike koje su nam kao pojedincima usađene dugi niz godina teško je promijeniti. Trebamo početi s malim koracima i to je utrka na duge staze (ovdje prvenstveno mislim na prehrambene navike, stavove prema gospodarenju energijom, gospodarenju otpadom, održivoj mobilnosti itd.), ali postoje i područja gdje je moguće napraviti velike korake u relativno kratkom vremenu.“ Mislim na korištenje ekoloških sredstava za čišćenje u javnim ustanovama, ekološki zdravu prehranu (bolnice, škole, zatvori, starački domovi itd.), ulaganje u prometnu infrastrukturu i drugo. "Uostalom, donositelji odluka puni su agende održivosti u svojim programima političke propagande."

Lp, Gregor Koren, Zatvor u Ljubljani.

